

Що може увійти до книжкової «Тисячовесни» у 2027 році: дискусія зі сферою

15.8.2026 - | Ministerstvo kultury ta informpolityky

Дитяча книжка, бібліотечні закупівлі, цифровий контент чи дистрибуція — які напрями має підтримати «Тисячовесна», коли наступного року програма пошириться на книжкову сферу? І як зробити так, щоб державні кошти працювали не на окрему ланку, а на всю книжкову екосистему — від видавництв і книгарень до бібліотек і цифрових платформ? Про це вперше публічно говорили представники держави та книжкового ринку.

13 серпня 2026 року в Івано-Франківську, у межах освітньої програми пітчінгу «Тисячовесни» відбулася дискусія про те, які книжкові продукти можуть претендувати на фінансування державної ініціативи наступного року. Участь у розмові взяли заступниця Міністра культури України Богдана Лаюк, народна депутатка Євгенія Кравчук, головна редакторка та співзасновниця «Видавництва Старого Лева» Мар'яна Савка, директорка з контенту MEGOGO BOOKS Катерина Котвіцька та засновник і CEO мережі книгарень «Сенс» Олексій Ерінчак. Модерував розмову культурний менеджер Тарас Малий.

Розмова відбулася в момент, коли книжкова сфера потребує підтримки як ніколи. Внаслідок російських атак цього року знищено 13 мільйонів книжок, серед яких понад мільйон підручників — це три чверті всього, що видавництва надрукували у 2026 році; постраждало понад 200 постачальників, руйнується книговидавнича логістика — такі дані навела під час дискусії народна депутатка Євгенія Кравчук. Саме тому, за словами учасників, книжковий напрям «Тисячовесни» має бути спроектований так, щоб працювати на відновлення і зміцнення всієї екосистеми.

«Книжка має бути присутня повсякчас у нашому щоденному житті. Дуже довго українська книжка в Україні, на жаль, залишалася у певному гетто. Але цей час позаду. Водночас це не можна сприймати як належне, і обов'язково потрібно міркувати, що робити для того, аби простір української книжки ставав усе більш всеохопним», — зазначила **Богдана Лаюк**, заступниця Міністра культури України.

Богдана Лаюк означила подію як лабораторію ідей — перше намацування того, на що може поширитися «Тисячовесна» в книжковій сфері.

Дискусія окреслила коло напрямів, які сфера бачить пріоритетними. Мар'яна Савка назвала найскладнішою ситуацію з дитячою книжкою: дитячі лінійки видавництв скорочуються, і без юних читачів ринок не матиме майбутнього. Серед ідей для програми вона запропонувала конкурси за різними категоріями з чіткими критеріями підтримки та системне державне фінансування бібліотечних закупівель як чинник стабілізації ринку.

«Нам потрібна дитяча промоція читання, бо інакше ми втратимо покоління. Це означає, що треба підтримувати спроможних культурних менеджерів, які здатні робити системні речі, пов'язані з цією промоцією, — залучати авторів, ілюстраторів, акторів і всіх інших, організовувати зустрічі дітей із класними письменниками», — сказала **Мар'яна Савка**, головна редакторка і співзасновниця «Видавництва Старого Лева».

Серед потенційних напрямів програми — і цифровий книжковий контент.

«Ми сьогодні трохи говорили про дефіцит цифрового контенту — ліцензійних аудіокнижок, електронних книжок, аудіодрам, аудіосеріалів. Це трохи замкнене коло: недостатньо контенту — не розвивається інфраструктура дистрибуції. Але якщо ця ланка отримає державну підтримку, я справді бачу у “Тисячovesні” потенціал для розвитку цифрового книжкового контенту, а інфраструктура підтягнеться, бо в нас велика країна талановитих ІТ-спеціалістів, готових працювати над продуктовими проєктами всередині країни», — зазначила **Катерина Котвіцька**, директорка з контенту MEGOGO BOOKS.

Ще один пріоритет — дистрибуція та промоція читання на широку аудиторію.

«Я впевнений, що “Тисячovesна” мала б допомогти проєктам, які готові промотувати читання на більшій аудиторії, підтримавши саме їхню дистрибуцію. Я можу зробити круту кампанію в “Сенсі”, але в мене немає 10–20 мільйонів гривень, щоб розповсюдити її на всю Україну, — мою кампанію побачать 200–500 тисяч людей, залежно від бюджету. Якщо ж підключиться держава зі своїми ресурсами — це побачить набагато більше людей», — сказав **Олексій Ерінчак**, засновник і CEO мережі книгарень «Сенс».

Серед інших напрямів, які пролунали в дискусії, — включення бібліотек до програми, щоб надруковані книжки дійшли до читачів, переклади наукової літератури для університетів, доступ до української книжки для українців за кордоном, зокрема у цифрових форматах, а також книжки для шкільних бібліотек. Окремо відзначили потребу державної підтримки складних і дороговартісних видавничих проєктів на кшталт 14-томника творів Лесі Українки, виданого Українським інститутом книги, — такі видання мають опинитися в бібліотеках, і це виграш для всієї екосистеми: редакторів, наукових редакторів, типографій, бібліотек.

«“Тисячovesна” має на меті збільшити кількість людей, що отримають звичку читати. І це насамперед про дітей: якщо діти не почнуть читати, навряд чи почнуть дорослими. “Тисячovesна” має закрити гепи, які існують досі, — зокрема перекладну наукову літературу, потрібну університетам», — наголосила **Євгенія Кравчук**, народна депутатка, заступниця голови Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики.

Підсумовуючи, Богдана Лаюк окреслила принцип, за яким Міністерство культури підходитиме до формування книжкового напрямку програми: визначати пріоритети разом зі сферою і закладати в проєкти довготривалий ефект.

«Ми маємо зібратися разом зі сферою, зі стейкхолдерами і якомога якісніше визначити, якими мають бути навколокнижкові лоти — доречні саме зараз, потрібні ринку саме зараз, — які закриватимуть виклики не лише однієї ланки цієї дуже вразливої книжкової екосистеми, а працюватимуть на підсилення цілої екосистеми», — підкреслила заступниця Міністра.

<https://mincult.gov.ua/news/shho-mozhe-uvijty-do-knyzhkovoyi-tysyachovesny-u-2027-roczi-dyskusiya-zi-sferoyu>